

2018

Závěrečná správa

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom
v obci Kamenná Poruba

Závěrečná správa

**Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom
v obci Kamenná Poruba**

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrik, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCI KONTROLNEJ AKCIE

JUDr. Martin Dušák

Prešov, február 2018

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ	4
ZHRNUTIE	5
1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE	6
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE	6
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA.....	6
4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU	8
5 TÍM KONTROLÓROV	8
ZÁVER	8
KONTAKT	9

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ

SKRATKA / SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
katastrálny zákon	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
stavebný zákon	Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
VZN o dotáciách	Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2007 o podmienkach poskytovania dotácií z rozpočtu obce
zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní	Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole	Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole	Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o majetku obcí	Zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ SR	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o obecnom zriadení	Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o slobode informácií	Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

ZHRNUTIE

NKÚ SR vykonal kontrolu v obci Kamenná Poruba. Predmetom kontroly bol rozpočet obce, jeho plnenie; dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami; nakladanie s majetkom a záväzkami; vnútorný kontrolný systém.

Kontrolou boli zistené nedostatky vo všetkých preverovaných oblastiach, výsledkom je porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov.

V rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec bez rozhodnutia obecného zastupiteľstva – (i) neuplatňovala programový rozpočet, (ii) nevedla operatívnu evidenciu o rozpočtových opatreniach a (iii) starosta schválil zmenu rozpočtu nad rámec oprávnenia určeného obecným zastupiteľstvom.

V oblasti hospodárenia s verejnými prostriedkami bolo zistené **porušenie finančnej disciplíny v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy**, a to z dôvodu: poskytnutia preddavkov, ktoré neboli vopred zmluvne dohodnuté; nehospodárneho nakladania s verejnými prostriedkami; nedodržania ustanoveného spôsobu pri nakladaní s verejnými prostriedkami v prípade poskytnutia dotácií. Obec napríklad v kontrolovanom období poskytla dotácie celkom **v sume 6 550,00 eur bez uzatvorenia písomných zmlúv. V prípade opravy odvodňovacieho kanála si neuplatnila záruku u dodávateľa, ale na jeho opravu vynaložila finančné prostriedky v sume 7 700,00 eur.**

V oblasti účtovníctva obec nedodržala platné postupy účtovania, nezabezpečila správnosť vystavených účtovných dokladov a **preukázateľnosť účtovných záznamov v zmysle zákona o účtovníctve. Napríklad v prípade údržby oplotenia, podľa vystavených faktúr, bolo najprv vykonané maľovanie a až následne brúsenie korózie plechového oplotenia.**

Obec v prípade 33 faktúr, v úhrnnej sume 72 153,33 eur, vystavených za opravy a údržby tromi rôznymi dodávateľmi, vykonala ich úhradu na rovnaké číslo účtu, ktoré patrilo jednej fyzickej osobe bez preukázateľného obchodného vzťahu v rámci daných zákaziek.

Obec konala **v rozpore so stavebným zákonom**, keď uskutočnila výstavbu novej príjazdovej cesty k cintorínu bez stavebného povolenia a výstavbu betónového oplotenia bez splnenia ohlasovacej povinnosti.

Pri realizácii verejného obstarávania na rekonštrukciu odvodňovacích kanálov obec nesprávne stanovila predpokladanú hodnotu zákazky, čím **neuplatnila postupy obstarávania pre podlimitnú zákazku**. Zároveň nezverejnila informácie o zákazkách, resp. štvrtročné súhrnné správy o zákazkách v profile verejného obstarávateľa.

V oblasti nakladania s majetkom obce bolo zistené, že obec **nevykonala inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov – predpísaným spôsobom**. Obec **porušila katastrálny zákon**, keď nemala zapísaný na liste vlastníctva majetok, ktorý evidovala v účtovníctve. Kontrolovaný subjekt v rozpore so zákonom o účtovníctve a zákonom o majetku obcí viedol v majetkovej evidencii štyri pozemky, ktoré neboli majetkom obce.

V rámci vnútorného kontrolného systému boli nedostatky zistené v činnosti hlavnej kontrolórky, napr. pri oneskorenom predkladaní správ o výsledkoch kontrolnej činnosti obecnému zastupiteľstvu nad rámec zákonných lehôt a taktiež pri vykonávaní predbežnej, resp. základnej finančnej kontroly, ktorú v niektorých prípadoch vykonával iba starosta obce.

1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE

Cieľom kontrolnej akcie, v súlade so stratégiou rozvoja NKÚ SR na roky 2014 až 2020, bolo prispieť k zvýšeniu hospodárneho nakladania s majetkom subjektu územnej samosprávy, správneho používaniu verejných financií a poskytnúť odporúčania na zlepšenie riadiacich a kontrolných systémov kontrolovaného subjektu.

Účelom kontrolnej akcie bolo – preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými finančnými prostriedkami a nakladaní s majetkom vo vybraných subjektoch územnej samosprávy na základe informácií a podnetov doručených NKÚ SR.

Predmetom kontroly bol – rozpočet, jeho plnenie, a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami; nakladanie s majetkom a záväzkami; vnútorný kontrolný systém.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR. Pri výkone kontroly boli použité kontrolórske postupy a techniky, vychádzajúce z medzinárodných kontrolórskych štandardov ISSAI 100 – Základné princípy kontroly verejného sektora, a ISSAI 400 – Základné princípy kontroly súladu, najmä technika preskúmania relevantných dokladov, rozhovory s vedením kontrolovaného subjektu a jeho zamestnancami. Údaje ku kontrole boli vybrané neštatistickými metódami, na základe úsudku kontrolóra a podľa povahy získaných informácií.

Kontrola bola vykonaná v obci Kamenná Poruba; kontrolovaným obdobím boli roky 2015 a 2016 a v prípadoch potreby objektívneho zhodnotenia preverovaných skutočností aj za iné súvisiace obdobia.

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Kontrolou bola preverená správnosť zostavenia rozpočtu, zmeny a plnenie rozpočtu, súlad vybraných výdavkov s rozpočtovými pravidlami, zostavenie záverečného účtu, správnosť vedenia účtovníctva, nakladanie s majetkom a záväzkami, ako aj preverenie vnútorného kontrolného systému.

Obec porušila zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

- tým, že v kontrolovanom období bez rozhodnutia obecného zastupiteľstva neuplatňovala programový rozpočet a nevedla operatívnu evidenciu o rozpočtových opatreniach
- tým, že v roku 2015 zmenu rozpočtu schválil starosta nad rámec oprávnenia určeného obecným zastupiteľstvom
- tým, že o použití finančných prostriedkov rezervného fondu v sume 4 772,55 eur na výstavbu oplotenia nerozhodlo obecné zastupiteľstvo, ale starosta obce.

Všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti účtovníctva boli porušené

- tým, že nesprávne zaúčtovala poskytnuté dotácie a dodávateľské faktúry celkom v sume 36 629,09 eur, napr. vybudovanie príjazdovej cesty v sume 2 880,09 eur, ktorú obec účtovala ako opravu pričom sa jednalo o novú príjazdovú cestu
- tým, že v 17 prípadoch nezabezpečila správnosť vystavených účtovných dokladov a preukázateľnosť účtovných záznamov, čo malo vplyv na preukázateľnosť účtovníctva; napríklad v prípade údržby oplotenia podľa vystavených faktúr bolo najprv vykonané maľovanie a až následne brúsenie korózie plechového oplotenia.

Kontrolou boli zistené aj porušenia finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, a to

- poskytnutím preddavkov v sume 12 356,00 eur, ktoré neboli vopred zmluvne dohodnuté
- nehospodárnym nakladaním s verejnými prostriedkami **v úhrnej sume 24 469,02 eur, a to v prípade vynaložených výdavkov**
 - na opravu odvodňovacieho kanála v areáli základnej školy v sume 7 700,00 eur, namiesto uplatnenia záruky u dodávateľa
 - na rekonštrukciu zariadení na futbalovom ihrisku bez preukázania vlastníctva daných zariadení v sume 7 198,22 eur
 - na likvidáciu skládok odpadu prostredníctvom dodávateľa bez živnostenského oprávnenia v sume 5 660,40 eur
 - na opravu strechy na kultúrnom dome prostredníctvom dodávateľa bez živnostenského oprávnenia v sume 2 180,00 eur
 - na výstavbu betónového oplotenia v sume 1 730,40 eur; ktorú mala obec uskutočniť na základe zmluvy, pričom k podpisu k zmluve nedošlo a obec napriek tomu vykonala stavbu
- nedodržaním ustanoveného spôsobu pri nakladaní s verejnými prostriedkami v prípade poskytnutia dotácií v rozpore so VZN o dotáciách v sume 6 550,00 eur **bez uzatvorených zmlúv**, a z dôvodu úhrady výdavkov pre Klub dôchodcov celkom v sume 678,54 eur.

Kontrolou bolo zistené aj nesprávne uplatnenie ekonomickej klasifikácie, resp. jej rozpočtovej klasifikácie výdavkov týkajúcich sa opráv a údržby v 33 prípadoch v úhrnej sume 75 076,98 eur.

Obec v prípade 33 faktúr za opravy a údržby celkom v sume 72 153,33 eur, ktoré boli vystavené tromi rôznymi dodávateľmi, **vykonala úhradu na jedno číslo účtu fyzickej osoby** bez preukázateľného obchodného vzťahu v rámci daných zákaziek. Predmetné číslo účtu bolo uvedené vo všetkých faktúrach a v jednom prípade aj v uzatvorenej zmluve.

Obec v piatich prípadoch zverejnením zmlúv bez povinných príloh nepostupovala podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Výstavbou novej príjazdovej cesty k cintorínu bez stavebného povolenia a výstavbou betónového oplotenia bez splnenia ohlasovacej povinnosti porušila obec stavebný zákon.

V oblasti verejného obstarávania

- obec pri rekonštrukcii odvodňovacieho kanála nesprávne stanovila predpokladanú hodnotu zákazky v sume 29 250,00 eur, keďže vo vzorci výpočtu použila nižšiu hodnotu dĺžky kanála ako bola uvedená v celkovej predloženej dokumentácii, čím neuplatnila postupy obstarávania pre podlimitnú zákazku a porušila zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní,
- obec v troch prípadoch nezverejnila informácie o zákazke a v piatich prípadoch nezverejnila štvrtročne súhrnné správy o zákazkách v profile verejného obstarávateľa, ba neevidovala ani dokumentáciu k verejnému obstarávaniu – rekonštrukcia zariadení na futbalovom ihrisku, čím nepostupovala podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní.

Pri kontrole nakladania s majetkom obce bolo zistené, že

- obec nevykonala inventarizáciu majetku, záväzkov, ani rozdielu majetku a záväzkov predpísaným spôsobom čím nezabezpečila preukázateľnosť a úplnosť účtovníctva
- obec nemala zapísaný na liste vlastníctva majetok evidovaný v účtovníctve, a to dom smútku v hodnote 59 885,38 eur
- obec viedla v majetkovej evidencii štyri pozemky v celkovej sume 11 230,67 eur, ktoré neboli majetkom obce.

Preverením systému vnútornej kontroly bolo zistené porušenie zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole tým, že

- v kontrolovanom období nebola v 20 prípadoch vykonaná predbežná, resp. základná finančná kontrola v súlade s platnou legislatívou, pretože ju vykonal len starosta obce, pričom v 24 prípadoch nebolo jej vykonanie zaznamenané stanoveným spôsobom

- správy o výsledku kontroly hlavnej kontrolórky neboli v deviatich prípadoch predložené obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí, ba jedna správa nebola predložená obecnému zastupiteľstvu vôbec
- správu o kontrolnej činnosti za rok 2016 nepredložila hlavná kontrolórka obecnému zastupiteľstvu do 60 dní po uplynutí kalendárneho roka
- v šiestich prípadoch správy o výsledku kontroly neobsahovali zákonné náležitosti.

ODPORÚČANIA

NKÚ SR navrhol kontrolovanému subjektu tieto odporúčania:

1. dodržiavať limity na schvaľovanie zmien rozpočtu starostom obce podľa podmienok schválených obecným zastupiteľstvom,
2. zabezpečiť, aby použitie rezervného fondu schvaľovalo obecné zastupiteľstvo,
3. pri obstarávaní zákaziek dbať na hospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami (napr. preverenie dodávateľa, či disponuje oprávnením vykonávať podnikateľskú činnosť v danej oblasti),
4. pre zabezpečenie poskytovania dotácií v súlade s platným VZN o dotáciách vykonávať pravidelné kontroly poskytovania dotácií hlavnou kontrolórkou,
5. zabezpečiť uhrádzanie faktúr za dodané služby v zmysle uzatvorených zmlúv, zvlášť pokiaľ ide o povinné náležitosti faktúr,
6. zabezpečiť správny výpočet predpokladanej hodnoty zákazky na účely predchádzania pochybnostiam o zvolenom postupe vo verejnom obstarávaní.

4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU

Zamestnanci a štatutárny orgán boli priebežne informovaní kontrolnou skupinou NKÚ SR o kontrolných zisteniach. Z vykonanej kontroly bol vypracovaný protokol o výsledku kontroly, s ktorým bol, v súlade so zákonom o NKÚ SR, oboznámený štatutárny orgán kontrolovaného subjektu. Kontrolovaný subjekt nevzniesol námietky voči

pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení. Na účely odstránenia zistených nedostatkov kontrolovaný subjekt prijal 26 opatrení, ktorých splnenie, resp. plnenie bude NKÚ SR následne vyhodnocovať v ďalšom období.

5 TÍM KONTROLÓROV

Kontrolná skupina bola zložená z dvoch kontrolórov Expozitúry NKÚ SR v Prešove, s odbornými znalosťami a skúsenosťami v oblasti kontroly súladu.

ZÁVER

Kontrolná akcia bola mimoriadne zaradená do plánu kontrol na základe doručeného podnetu. Zameraná bola na vyhodnotenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a majetkom obce za obdobie rokov 2015 a 2016.

Uvedené zistenia poukazujú na významné nedostatky v oblasti rozpočtovníctva, účtovníctva a nakladania s majetkom. Najmä na nedostatočnú ochranu finančných prostriedkov obce z dôvodu viacerých nevhodných konaní pri obstarávaní zákaziek; v oblasti účtovníctva na početnosť nepreukázateľných účtovných záznamov a následne na hodnovernosť uskutočnenia daných prác.

Tieto skutočnosti mali zároveň dosah na hospodárnosť a efektívnosť pri hospodárení s verejnými prostriedkami. Dôležitými faktormi z hľadiska nehospodárneho konania boli: v niektorých prípadoch nedostatočná úroveň znalostí obsahu záväzkových vzťahov uzatvorených medzi obcou a danými dodávateľmi, kde napr. nebola využitá možnosť uplatnenia záruk; nedostatočné overenie dodávateľov, či disponujú podnikateľským oprávnením súvisiacim s predmetom zákazky. Príčinou nesprávneho konania boli najmä nedostatočné vedomosti o znení všeobecne záväzných právnych predpisov zo strany kontrolovaného subjektu.

Kontrolná skupina navrhla kontrolovanému subjektu šesť odporúčaní na účely eliminovania kontrolou zistených nedostatkov; v zmysle skvalitnenia výkonu samosprávnych činností a s dôrazom na hospodárne nakladanie s verejnými prostriedkami. Taktiež sa odporúča zabezpečiť vykonanie mimoriadnej inventarizácie majetku a záväzkov a vzhľadom na nespoľahlivosť vnútorného kontrolného systému zabezpečiť zvýšenie jeho účinnosti. Výsledky kontroly budú z dôvodu poskytnutia súčinnosti odstúpené orgánom činným v trestnom konaní.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26

☎ +421 2 5011 4451 ✉ info@nku.gov.sk

Obec Kamenná Poruba
Kamenná Poruba 207
093 03 Kamenná Poruba

☎ +421 57 4422 689 ✉ starosta@kamennaporuba.sk